

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Kossuth temetése

200,000 főnyi gyászoló közönség kísérte a koporsót

A nagy temetés megvolt. Kétszáz ezer ember jelent meg a temetésen s így az külsőségeiben impozáns, az ország nagy gyászához méltó volt.

A Mauzoleum ajtaja becsukódott a Kossuth-név mögött, anélkül azonban, hogy e név nagysága és annak varázsa is a sírba költözött volna. Kossuth Lajos Tivadar, bár magyar hazaszeretetéről mindenki meg van győződve, magyar közéleti szereplő sohasem lesz és sem atyjának, sem bátyjának politikai pályájára lépni nem fog.

Temetni, azt tudunk, ma ismét bebizonyosodott. Ha a ma megnyilatkozott érzés nagysága életében nyert volna így kifejezést, talán Kossuth Lajos hányt-vetett sorsa sem lett volna ilyen.

A temetésről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Az utca képe.

Különös volt ma a főváros képe. Már a hajnali órákban lovasrendőrök ügettek, gyalogos rendőrtisztek masíroztak a még ébredő utcán. A Muzeumtól a temetőig gyászfátyol mögött égtek az utcai lámpák, minden házon fekete lobogó lengett, az erkélyeket fekete posztóval vonták be és kirakták az ablakokba a gyász virágait. A Pannónia-, Huniá- és József főherceg-szálloda, a Muzeum-körut és a Rákóczi-ut sarkán álló Neumannház, a Magántisztviselők Nyugdíjintézetének palotája, a Köztemető-úti Munkásbiztosító épület szinte roskadozott a sok drapéria, lobogó és virág terhe alatt.

A Baross-tér kertjében hatalmas árbócokra tűzték a lobogókat, a gázgyár előtt pedig tribünt díszített cyprussal, krizantémummal a kegyelet.

Réggel öt órakor kezdődött a bucsujárás. A pályaudvarok ontották a vidéki küldöttségeket. Kis fekete csoportok törtek elő minden helyről. Nehézes, csizmás léptek csoszogó zaja hangzott ütemesen. Nagyobbára öszbeborult, barna arcu, ködmönös magyar parasztok bandukoltak lassan — nem néztek sem jobbra, sem balra — a magyar paraszt józan nemtörődömségével, arcuk gondterhelt, morgován szomorú, — ők hozták ide az igazi gyászt, Kossuthnak azt a mélységes kultuszát, amely ma még mindig oly szűzi tisztasággal lobog Erdély istenháta megett falvaiban, a Kunság pusztáin és a somogyi tanyák között . . .

Daróc székely guba, hajdu ködmön, csallóközi szür uralta ma az utcát és tette jellegzetessé a temetés képét. Ilyen képet nem láttott ennyire imponáló sokaságban, ennyire mindent domináló jellegzetességgel husz év óta a főváros. Ezek teszik felejthetetlené a mai napot.

Kora reggel fölállt a legnagyobb és legmelegebb gyászolóknak monstre-deputációja, a ceglédi. Hatalmas, szálás, javakorbeli között feltünően sok az összetörődött, öszbecsavarodott aggastyán.

A Muzeum előtt.

Réggel hétórákor már szokatlanul élénk volt a Muzeum környéke. A kapuk mindenütt zárva, jegy nélkül senkit be nem bocsátottak, de a kerítés mellett már ott szorongott vagy másfélezer ember. A legjobb helyet okkupálták, hogy mindent láthassanak. — Egyelőre nincs egyéb látnivaló, mint hogy szakadatlanul érkeztek küldöttségek, amelyek koszorút hoztak és elhelyezték a Muzeum széles lépcsőzetén. Nyolc óráig már kétszázhatvanhat koszorú volt együtt. Tizennégy koszorúkos sira rakták ezeket, csak a ravatal körül koszorúk maradtak még helyükön, mert a gyászszertartás befejeztéig ott hagyják.

Percre-percre élénkebbé lett a kép. — A forgalom erősen megnőtt, a villamosok csak lassan, lépésben tudtak haladni, szászámra jönnek a kocsik, ezeket azonban a mellékutcaiba terelték.

A Muzeum-lépcső.

Nyolc órákor érkeztek a székesfőváros szolgái. Hatvan kékruhás, aransujtásos csatlós és husz apród, valamint negyven szolgálta állt fel Arany János szobra körül. A csatlósok a lépcsőfeljáraton álltak fel. Minden egyes csatlós mellett egy-egy diszruhás rendőr állt egészen a legfelsőbb lépcsőfokig és a ravatalhoz ezen a szinpompás sorfalon keresztül jutott fel a közönség.

A lépcső peremét sötétkék egyenruhába öltözött fővárosi altisztek állták körül. Kis asztalkán az érkező koszorúkat jegyezték, az Entreprise huszárijai pedig ezalatt kocsikra rakták a koszorúkat. A bejárat felett meggyújtották a gyászfátyollal bevont villanycsillárt, a lépcsőszegélyen pedig két hatalmas amphorum égett lobogó lánggal.

A ravatal.

A Muzeum előcsarnokában pihent a halott a díszes katafalkon. Száznegyven gyermektől ontotta fényét az ércszarkofagra, amelyet két oldalt hat-hat fővárosi apród és képviselőházi szolga őrzött, a ravatal négy sarkán pedig Entreprise-huszárok álltak őrt.

A ravatal körül csak a család és az előkelőségek koszorúit helyezték el. Itt volt a képviselőház, a függetlenségi párt, az országos nemzeti munkapárt, az alkotmánypárt, a néppárt, a szövetséges ellenzék, Cegléd város, a székesfőváros, Apponyi és Szerényi koszorú.

Gyülekezés.

Negyedtíz táján már a rendőrség alig bírta visszatartani a tömeget, amely a Muzeum kapuit ostromolta. Rendőrtisztviselők becslése szerint körülbelül *harmincezer ember lepté el a Muzeum-körut környékét a régi Nemzeti-színházig.*

Elsőnek Prónay Gábor báró érkezett Zichy Ágost gróffal fekete diszmagyarban. Utánuk a ceglédiek foglalták el helyüket, a kiket Pestmegye monstre-deputációja követte. A megye összes községei képviselve voltak, Fazekas alispán vezeti őket az ősi Rákóczi-zászlóval, amelyet egy dabasi Rákóczi tart kezében. A kíséretben jelen van külön küldöttségként a két pestmegyei függetlenségi kerület pártja.

Hat öreg honvéd egyszerű fakeszertet hozott, amely gyászfátyollal volt átkötve, rajta ez az egyszerű felírás:

kossuthi és udvardi

Kossuth Ferenc

Élt 73 évet.

Meghalt 1914. április 24-én.

Tíz óra után megérkeztek a Nemzeti Muzeumba az ellenzék: Justh Gyula, Apponyi Albert gróf, Károlyi Mihály gróf, Mezőssy Béla, Szerényi József, Zichy Aladár, Andrásy Gyula gróf vezetésével. Az ellenzék képviselői a kupola mögött foglaltak helyet. A kormány részéről Hazai Samu báró, Harkányi János báró, Sándor János, Jankovich Béla, Balogh Jenő, Teleszky János jelentek meg, ott volt azonkívül Zichy János gróf, Vojnich István, Serényi Béla gróf, Nagy Ferenc, Illosvay Lajos, Rudnyánszky József, Lukács László és Hollán Sándor miniszteri tanácsos. A Ház küldöttsége Beöthy Pál, Szász Károly és Simoncsics Elemér elnökök vezetésével jelent meg.

A gyászszertartás a ravatalnál.

Tíz óra előtt néhány perccel fevonult a klérus. Luteránus papok fekete palástban, fehér nyakkendővel. A papok félkörben állottak fel a ravatal felső részénél, ahol a szószék van elhelyezve. Tíz órákor megérkezett a gyászoló család. Kossuth Lajos Tivadar halad elől megtörtén. A család tagjai közül megjelentek Ambrozovics Lajos, Ambrozovics Lajosné, Kvassay István, Kossuth Lajos Gábor, Zulaczký Andor és felesége, továbbá Kossuth két titkára, Pallay és Jakab. A család tagjai a ravatal baloldalán foglaltak helyet.

Amint az elhelyezkedés megtörtént, az Opera énekkara rázendít a „Jézus az én életem” című gyászdalra. Utána Scholtz Gusztáv püspök lépett a szószékre és a halotti csendben megcsendült a hangja:

— Imádkozzunk!

Most Raffay lelkész lépett a szószékre és érces hangon elmondta beszédét Kossuth Ferenc fölött. Azután Bárczy István bucsuzott a halottól a főváros nevében.

A menet.

Bárczy beszéde után véget ért a szertartás és a terem lassankint kiürült. Elöl vitték az özvegynek fehér rózsákból font koszorúját, utána a keresztfát.

Ezután a gyászruhás szolgák leemelték a koporsót, amelyet Förster Aurél, Zlinszky István, Ivánka Imre, Muzsa Gyula, Palugyay Móric, Preszly Elemér, Ráth Endre, Fráter Loránd, Szabó István, Fernbach Károly, Somssich Tihamér és Károlyi József gróf emeltek a vállukra. Elöl Károlyi József gróf és Zlinszky István nyitották meg a sort, amelyet Ráth Endre és Fráter Loránd zártak be.

A vállak nekifeszültek a koporsónak és a lépcsőn megindult méltóságteljes lassúsággal a diszruhás rendőrök sorfala között Kossuth koporsója. A Muzeum-köruti kapun keresztül vonultak ki az utcára.

A lovasrendőrök után a gyászdalokat játszó postászenekar következett, majd a postaltisztek és táviratkézbeseítők kétezer tagu küldöttsége, azután Pestmegye ezertagu küldöttsége és a többi deputáció. A küldöttségek vég nélküli sorát az ezertagu ceglédi küldöttség zárta be.

Oldalt a gyászkocsi mellett haladt diszmagyarban hat fővárosi tisztviselő, mellettük 12 városi és képviselőházi szolga, hat-hat entreprise-fáklyavívó és jobbról-balról 100—100 rendőr. Közvetlenül a koporsó mögött haladt Kossuth Lajos Tivadar, jobbán Jakab Sándorral, baloldalán Pallay Sándor titkárral. — Kossuth Lajos Tivadar mögött a függetlenségi párt tagjai haladtak, élükön Apponyi Albert gróffal, Károlyi Mihálylyal, Justh Gyulával és Földes Bélával. A függetlenségi párti képviselők között haladt Bárczy polgármester is.

A Múzeum-körutól nagy ivben fordult be a menet a Rákóczi-útra, hogy a torlódást lehetőleg elkerüljék. A függetlenségi képviselők csoportjait a vidéki küldöttségek helyezkedtek el. Ezeknek nyomában diszruhás lovasrendőrök kísérték a menetet, majd beláthatatlan tömeg követte a gyászmenetet.

A mauzoleum előtt.

A mauzoleumot négyszeres rendőrkordon vette körül, a temetőbe is csak jeggyel bocsátották be a közönséget, amely így nem tűnik fel nagynak az óriási területen.

Háromnegyed 12 órakor Kossuth Ferencné kocsival kiérkezett a temetőbe. Kocsija kivált a menetből s így érkezett meg a gyászmenet előtt.

A temetőben.

A rengeteg néptömeg fél egy óra után érkezett a temetőbe, ahol Apponyi Albert gróf mondott megható beszédet.

Gombos Lajos dr. ceglédi polgármester bucsuztatta Kossuthot, mint Kossuth Lajos eszméinek egykori letéteményesét. Eszméinek halálát is gyászoljuk. Nemcsak neve, hanem munkálkodása is biztosítja a nemzet örök kegyeletét. Cegléd volt az ő szűkebb hazája. Cegléd ezer tagu küldöttsége magával hozta szeretett képviselőjének utolsó üzenetét.

Háromnegyed egy órakor a díszes, vörösréz koporsót a lépcsőn a mauzoleum csarnokába helyezték el; az Operaház zenekara a Himnuszt intonálta, a közönség csöndes áhitattal kísérté. A lassu eső dacára, csak nagyon kevesen voltak, akik a temetést végig meg nem várták volna. A szónokok hajdonfővel, szakadó esőben beszéltek.

Erdekes epizódja is volt a temetésnek. A koporsó elhelyezése után a közönség sorai között egy jótorku ember rögtönzött alkalmi ódát mondott Kossuthra, amit eleinte csodálkozással hallgattak, azután pedig megeljenesték.

A közönség a temetés után megostromolta a kiünn maradt koszorukat, ki egy virágot, ki egy babérlevelet tépett magának emlékül a mai gyásznapnak.

Kossuth Lajos Tivadar nem vállalja a képviselőiséget. Fővárosi tudósítónk jelenti: A Ceglédiek monstre-küldöttsége Kossuth Ferenc temetése után tisztelgett Kossuth Lajos Tivadarnál s kérte őt változtassa a gyász örömmé, maradjon itthon és vállalja el a ceglédi képviselőiséget. Kossuth Lajos Tivadar meghatottan köszönte meg a megtisztelést, de elhárította azt magától, hivatkozva öreg korára. Álláspontjától az ismételt kérésre sem tért el.

Minisztertanács. Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma délután négy órakor a miniszterelnökségi palotában Tisza István gróf miniszterelnök elnökele alatt minisztertanács volt, amelyen kormányzati folyó ügyeket tárgyaltak le.

Justh Gyula lemondott. Fővárosi tudósítónk jelenti: A függetlenségi párt ma gyűlést tartott, amelyen Justh Gyula bejelentette az elnökségről való emondását. Helyét azonnal Károlyi Mihály gróf foglalta el.

Az ellenzék és az olasz külügyminiszter beszéde. A delegátusok körében méltatlankodva tárgyalták ma, hogy a Pesti Hírlap csak azért, hogy a kormányt támadhassa, és hogy Károlyi népszerűtlen oroszbarát taktikájának szolgáljon, teljesen elferdíti az olasz külügyminiszter nyilatkozatait és Olaszország és a monarchia viszonyát lehetőleg sötét színben igyekszik feltüntetni. A közvélemény félrevezetése nem sikerülhet, mert az olasz külügyminiszter beszédének szövege világosan mutatja, hogy Olaszország is őszintén törekszik bizalmas jó viszonyra a monarchiával és az olasz külügyminiszter sok tekintetben igen alaposan rektifikálta az olasz sajtó egy részének rosszakaratu fejtegetéseit. A pártoskodás szellemének külügyi térével való ilyen rosszakaratu átvitele a magyar sajtóban eddigéle teljesen szokatlan volt és joggal kelt felháborodást.

Debreczen kétszáz éves múltja

A Csokonai-kör indítványának sorsa

Megemlékeztünk arról az indítványról, a melyet a Csokonai-kör tett a városnak a szabad királyi cím kétszázadik évfordulójának megünneplésére.

E tárgyban ma a következő sorokat kaptuk:

Tekintetes Szerkesztőség!

A jog- és pénzügyi bizottság, mint a lapokból olvastam, Márk Endre urnak nagy csodálkozására, bizonyosan magammal együtt e nemes város sok más polgárának legőszintébb sajnálatára s a legnagyobb meglepetésére, — igen kurtán-furcsán, ridegen bánt el a Csokonai-körből kiindult azon indítvánnyal, hogy Debreczen városa méltó módon ünnepelje meg szabad királyi várossá beiktatásának kétszázadik évfordulóját.

A jog- és pénzügyi bizottság elégnék tart egy ugynevezett diszközgyűlést e nevezetes esemény emlékeztetére. De hát amint annak idejében Debreczen városára nézve nem közönséges dolog volt a szabad királyi várossá létel, úgy az arra való visszaemlékezés formája és tartalma sem lehet banális és üres, csupán egy kinevezett ünnepi szónok beszédével garnírozott összejevetele a városatyáknak. Ugy érzem, hogy ezért a fontos eseményért, az azóta eltelt kétszáz esztendőnek Debreczen város közönsége többel tartozik; a mult iránt való kegyelet, önmagának megbecsülése követeli, hogy az évforduló emlékére a köznek is javára szolgáló valami marandó is alkosson.

Igy fogta fel ezt a Csokonai-kör is, amikor alulírottak indítványát magáévá tette és a városi Tanács elé vitte.

Ugy látom, hogy holnap a városi közgyűlés is tárgyalja. Nem csak mint az indítvány fogalmazójának, hanem mint e várost rajongón szerető polgárnak is igen fájdalmasan esznek, ha ezen 200 éves jubileum kevés értékű diszközgyűlés formájára zsugorodnék össze.

En, a közélet közvitéze, nem szólalhatok föl a közgyűlés termében, ahol nincs székem. Bár reményem, hogy lesz ott szószólója a Csokonai-kör javaslatának, mégis a közönség, főként a városatyák kellő tájékoztatása végett kérve-kérem Tekintetes Szerkesztő Urat, jöjjön segítségünkre s becses lapjában sziveskedjék helyet adni a jubileumot körülményesen okadatoló indítványnak, vagy legalább is az indítvány legfontosabb részeitek.

Hadd lássák a patres conscripti, hadd lássa az egész republica, tulajdonképpen miről is van szó s mitől fosztják meg Debreczen kulturáját, ha elvetik az indítványt.

Maradtak a Tekintetes Szerkesztő Urnak mély tisztelettel

alázatos szolgálja

a Csokonai-kör egy tagja.

Az indítvány egyes részei a következők:

Az ünnepelés formájára nézve néhány szép idea merült fel máris. Valamennyinek a magva, hogy a jubileum *ne legyen sablonos és banális*, hanem *valami marandó nyoma maradjon*, a kultúra, vagy a humanizmus hasznát is vegye annak. — Tagadhatatlan, hogy például igen harmonikusan illenek a 200 éves jubileum keretébe a közművelődési palota alapkövének letétele. De mivel a kulturpalota felépítését a város már úgy is magára vállalta, ezt a tervet kikapcsolhatjuk a jubiláris előkészületek sorából. Alkalmi emlékérem vagy plakett veretése irányában is már kezdő lépést tett a Müpártoló Egyesület. A Csokonai-kör tekintetes Választmánya tehát inkább a következő ötleteket vagy eszméket sziveskedjék megfontolásra venni:

1. A város magánlevéltárának megnyitása a történetírás előtt.
2. A magánlevéltárban levő közérdekes-gű oklevelek publikálása.
3. A város monografiájának megírása.

Mindhárom eszme régebb keletű, de érdemlegesen nem foglalkoztak velök még —

tudtommal — éppen azon a fórumon, amelytől megvalósításuk majdnem egyedül függ. — Ezekhez csatlakozik negvedikül az az ötlet, melyre talán még senki sem gondolt, nevezetesen:

4. A város kétszáz éves fejlődésének szemléltető bemutatása végett művelődéstörténeti kiállítás rendezése.

A magánlevéltár megnyitásának megokolására a következőket hozza föl az indítvány:

Míg a város száz fölül ellene indítható zálogváltó és más birtokjogi természetű pertől méltán tarthatott, érthető, sőt természetes volt, hogy magánlevéltárát féltő gondossággal őrizte minden kíváncsi szem elől. — Indokolt volt még a város története megírásával szemben tanusított óvatosság is. De mióta a zálogváltó perek kezdettségének törvényes ideje lejárt, — aminek az ősiségi nyílt parancs IV. fejezete értelmében immár több harminc esztendőjénél; — amitóta a szováti urbéresnek nagypöre is végérvényesen eldőlt és a mióta a kaszálo birtokok jogi kérdése telekkönyvileg tisztázódott; semmi más aggodalom, semmi más tiltó akadály komoly érveléssel fel nem hozható és meg nem állhat a magánlevéltár hozzáférhetősége ellen. Sem valamely kompromittáló tartalmúnak vélt leveleknek netalán a magánlevéltárban lappangása; sem a jószágtartó gazdáknak a Hortobágyot alkotó pusztákhoz való képzelt tulajdonjoga. Ha mégis volna ott egy és más anyag, aminek nyilvánosságra hozatala még sem kívánatos, avagy a város érdekeit veszélyeztetné; azt könnyen elválaszthatják a publikálható részekről.

Különbön azok, akik vértes reményekkel rendkívüli dolgok és szokatlan érdekességű okmányok napfényre jövetelét várják a debreceni magánlevéltár megnyitásától, némileg csalódni fognak. Először is; mert Árpád-kori oklevelek aligha vannak ott; másodsor: a város közigazgatási helyzetét és fejlődését megvilágosító kiváltság-leveleket legalább kivonatosan és főbb lényegökben már ismerjük Sziucs István háromkötetes munkájából; a közel 200 darabot számláló török oklevél-gyűjtemény pedig évek hosszú során keresztül a magyarországi török-kor hírneves buvárának, Szilády Áron kiskunhalasi református lelkésznek kezében volt; azután ezen török leveleknek egy része az ezredéves kiállítás is megírta és azokból igen sok adatot felhasználta a „Debreczen a török uralom végén” című gazdaságtörténelmi monografia szerzője; végül: mert a magánlevéltár tulajdonképpen a város birtokjogi viszonyaira vonatkozó okleveleknek gyűjteménye.

Hanem éppen ezen birtokjogra vonatkozó oklevelekből irható meg Debreczen történelmének egyik igen fontos és nagyon érdekes fejezete: az ingatlan birtokok, a puszták megszerzése, az óriási kiterjedésű debreceni határ mai területének kialakulása; mely eddig behatóan tárgyalható és felderíthető nem volt. Természetes, hogy ezen oklevelekben a genealogus, a heraldikus, a nyelvész és a geografus is igen sok és becses, szélesebb körű érdeklődésre is számot tartó adatot fog találni. — Sőt örülni fog azok hozzáférhetővé tételének az új egyetem diplomatikát előadó professzora is.

A művelődéstörténeti kiállításról ezeket mondja az indítvány:

Művelődéstörténeti kiállítás alatt értendő szemléltető bemutatása a kétszáz év történetének, annak a fejlődési folyamatnak, amelyet Debreczen ezen idő alatt megfutott. Távol vagyunk attól, hogy nálunk olyan fényes művelődéstörténeti kiállítást hozhassunk össze, amilyent 1912-ben a sokkal szerencsésebb körülmények között élő Szombathelyen rendeztek. Mintául nem is a szombathelyi kiállítás legegyszerűsebb megemléző vázlatból. Tehát a debreceni művelődéstörténeti kiállítás négy főcsoportra osztva, felölelné

I., az írott emlékeket, amelyek a jubilált kétszáz esztendőnek egy-egy fontosabb eseményére vonatkoznak, vagy valamely jelesebb fiára nézve jellemzők;

II., a rajzolt, festett vagy fényképezett emlékeket;

III., az Tehát a de cenben élte közö írők nyomdákna litásuknál f művészetet emléke tropheumai IV., az reliquákat, tárgyait, h kat, a debr lemző emk ipari, gazd közeit és p

Az ind sziműség sz gadja azt a városi párt

A Debr

Lapun Hamel bor angol pilót csatornát

Debrec zött Hamel Hamel fé vonásu au kívül meg társaságok fiatal ang gyelt pozic gol király

W. G gyűlési ké mam kísé ajánlotta vezette a

Hamel tikus éde hogy fia p a kérelmé számára s kor Páris lengyel gr adott köl gának egy

Zgrin barátjává kisérte a tettel vette Zgrin

és itt tart debreceni A lengyel helyi lapo ditott Har se magya

— W — így ejt címét.

Hame retetében nek, mint Állandóan gával, am vegő moz gyakran f sei előtt, gát, Miné ban élvez

Kereu levele v. 196. máj
ról v. hűvelő újság

III., az irodalmi és művészeti emlékeket. Tehát a debreceni származású vagy Debrecenben élt írók művei, a Debrecennel foglalkozó írók és műveik; a debreceni könyvnyomdának belső értékeik vagy külső kiállításuknál fogva becses termékei. Színházi és művészeti emlékek. Szépművészeti és iparművészeti alkotások (például a régi debreceni könyvkötői remek). Zene- és dalművészeti emlékei (például a debreceni dalárdák tropheumai).

IV., az I—III. csoportba be nem osztható *reliquiákat*; kiváló debreceni alakok emléktárgyait, helyi vonatkozású kegyeleti tárgyakat, a debreceni polgári és népi életmód jellemző emlékeit; a debreceni kereskedelmi, ipari, gazdasági foglalkozások sajátos eszközeit és produktumait.

Az indítványnak különben minden valószínűség szerint az lesz a sorsa, hogy elfogadják azt a közgyűlés, miután a tanács is, a városi párt is mellette nyilatkozott.

Amikor Hamel Debreczenben repült

Ujabb hírek az elveszett aviatikusról

Lapunk mai számában hirt adtunk W. G. Hamel borzalmas katasztrófájáról. A kitűnő angol pilóta át akarta szelni a „La-Manche”-csatornát s belevesztett a tengerbe.

Debreczenben 1911-ben három hétig időzött Hamel. Sok uri házban meg van még Hamel fényképe az ő jellegzetes, szögletes vonású autogrammjaival. Debreczenben rendkívül megszerették Hamelt, a legelőkelőbb társaságok becézéssel szerettel vették körül a fiatal angol aviatikust, akinek Angliában irigylett pozíciója volt: édesatyja ugyanis az angol király udvari orvosa.

W. G. Hamelt dr. Szűllő Géza országgyűlési képviselő, az ismert előkelő sportmann kísérté Debreczenbe, ahol figyelmébe ajánlotta Domahidy Elemér főispánnak s bevezette a társaságokba.

Hamel pályája igen érdekes. A fiatal aviatikus édesapja körömszakadtáig ellenzte, hogy fia pilóta legyen. Megtagadta fiának azt a kérelmét, hogy repülőgépet vásároljon a számára s kiképeztesse pilótának. Hamel ekkor Párisba ment, ott megismerkedett egy lengyel gróffal, gróf Zgrinszkyvel, aki pénzt adott kölcsön Hamelnek, aki így vásárolt magának egy aeroplánt.

Zgrinszky ettől a perctől kezdve atyai barátjává szegődött Hamelnek. Mindentíve elkísérte a fiatal pilótát s szinte rajongó szeretettel vette körül.

Zgrinszky elkísérte Hamelt Debreczenbe is és itt tartózkodott mindvégig, míg Hamel a debreceni és nagyváradi repüléseit elvégezte. A lengyel gróf minden újságcikket, amelyet a helyi lapok Hamel-ről irtak, kivágott és lefordított Hamel számára franciára. Első kérdése magyar barátaihoz minden nap ez volt:

— *Wass schreibt de Depreceni Fizsetlen?* — így ejtve ki a Debreceni Független Újság címét.

Hamel imádta az aviatikát. Ebben a szeretetében volt valami ösztönszerű is. Hamelnek, mint ő maga mondta, szűk volt a tüdeje. Állandóan egy külön készüléket hordott magával, amelylyel éjjelente a szobájában a levegő mozgását erősebbé tette, mert éjjel gyakran fuldoklott. Többször mondta ismerősei előtt, hogy csak a levegőben érzi jól magát. Minél magasabba emelkedett, annál jobban élvezte a levegőt.

Mindamellett minden repülése előtt elfogta a veszély izgalma. Mikor a gépjét kivontatták a hangárból és ő elindult, hogy beüljön az aeroplánjába, felnézett az égre és imát mormolt.

Édesapja sokáig tartott vele haragot, a miért aviatikus lett. Ugy látszik, megérezte a szíve a katasztrófát...

Hamel eltűnéséről újabb ezeket jelentik:

Mint a Lokalanzeigernek jelentik Párisból, a francia tengerészeti miniszteriumhoz az a hír érkezett, hogy Hamel aviatikust, aki szombaton felszállt, hogy a La Manche-csatornát átrepülje és nyomtalanul eltűnt, a csatornában élve megtalálta a Northumberland angol viatorlás és Soutfieldbe vitte.

A B. Z. am. Mittagnak Londonból táviratozzák: Sajnos, nem igaz, hogy Hamel élve megkerült. Mikor tegnap késő este elterjedt a fiatal aviatikus szerencsés megmenekülésének híre, leírhatatlan nagy volt az öröm, mert a Titanic katasztrófája óta az egész Angliában semmiféle katasztrófa nem keltett olyan nagy megdöbbenést, mint most Hamel eltűnése. — Tegnap este a dalsarnokokban elsötítették a nézőteret és a függönyre vetítették ezt a néhány szót: *Hamel él és megmenekült*. Ujjon-gás tört ki az örvendetes híre, mely még az éjszaka folyamán városszerte elterjedt. A Japok szerkesztősegeit a közönség kérdésekkel ostromolta, maga a király is telefonoztatott a tengerészeti miniszteriumba, ahol már akkor tudták a szomorú valóságot. Soutfieldből a réviparancsnokság a miniszterium sürgős távirati megkeresésére azt válaszolta, hogy *Hamel nem találták meg*. — Most már igen valószínű, hogy Hamel elveszett.

A városi párt a debreceni iparosokért

Jelölések a rendőrtiszt állásokra

A debreceni Városi Párt, mint minden közgyűlés előtt, ugy most is értekezletet tartott és ezen megvitatta a holnapi közgyűlés elé kerülő ügyeket. Ezek kapcsán merült föl az az indítvány, hogy az építkezéseknél ne csak a papiroson, de a valóságban is megvédessenek a debreceni iparosok érdekei és a város által kiadott munkákat tényleg a debreceni iparosok kapják meg.

A kérdés a kisegítő-iskola ügyénél merült föl, amelyre most szavazza meg a közgyűlés a telket és az építési költséget. Hoffmann Sándor bizottsági tag hívta föl ez ügyre a figyelmet. Elmondta, hogy bár mindig ki van kötve, hogy helybeli iparosok kapják meg a munkákat, mégis ezt a feltételt a vállalkozók rendszerint nem teljesítik. Rámutatott arra is, hogy a versenytárgyalási hirdetménynek nem elég széles körben ismeretese, mert a hirdetményeket nem teszik közzé.

Az értekezlet helyeslően fogadta a fől-szólalást s a közgyűlés útján fölhívják ezeket a tanács figyelmét is.

A rendőrségnél betöltendő állásokra vonatkozóan az értekezlet megállapodott abban, hogy a választásoknál figyelembe veszi Rostás István főkapitány óhaját, miután ő tudja legjobban mérlegelni tisztviselőinek arravalóságát és ő hivatott megállapítani, hogy kiket akar nehéz munkájában munkatársakul. Így I. osztályu kapitányoknak Mile Pált és Harsányi Imre dr., II. osztályu kapitányoknak Komlóssy Pál dr., H. Kiss József, Budaházy Jenő és Hortobágyi Ernő dr., fogalmazókká Pető Pál, Olasz Vilmos dr., Tóth Gyula dr., Tóth Lajos dr. és Vass János, pénztártisztté Huszár Gyula, segéd-nyilvántartó-

vá Király Ferenc jelölése és megválasztása mellett foglalt állást.

Zelinger Ede fölszólalására kijelentette Rostás István főkapitány, hogy a jövő év elején már a kertészekben is gondoskodni fog a közbiztonság és közrend jó ellátásáról s már lépéseket tett, hogy a kül-sőterületek is a csendőrség hatásköre alá vonassanak és a rendőrség hatáskörébe vonassanak.

A jog- és pénzügyi-bizottságnak félre-értésen alapuló álláspontjával szemben elfogadta az értekezlet a teljes tanácsülés határozati javaslatát, hogy a közgyűlés vegye tudomásul a székelvényhid-nagylétei vasut hozzájárulása ügyében kelt leiratot, miután a miniszter kijelentette, hogy Debrecen kíván-ságai teljesülni fognak, érdekei kielégítést nyernek.

Az értekezlet azután a többi ügyet is le-tárgyalta.

A református főgimnáziumi Antigone-előadás főpróbája

Mind jobban közeledik a református fő-gimnázium felavató-ünnepének ideje, mely-nek egyik országra szóló nevezetessége lesz az Antigone görög előadása. A főgimnázium hatalmas tornaterme ez alkalomra szin-paddá alakították át, tegnap, csütörtökön dé-lután 5 órakor már meg is tartották az első összpróbát az érdeklődők jelenlétében. Az izléses szinpadot a rendező görög-tanárok utmutatásai alapján Gyöngyössy Vik-tor színházi díszletmester állította fel s ez a szinpad ugy a rendező tanároknak, mint a festő-mesternek igazán becsületére válik. A gyönyörű görög portálé egészen hozzásimul ugyan a terem berendezéséhez, de amellet kifogástalan művészettörténeti érzékkel és pompás perspektívával van ion stílusban el-készítve.

Maga a szinpad 40 négyzetméternyi tér-fogatával a legkényesebb izlést is kielégíti. A háttérben a thébei királyi palota bejárata van dór stílusban ábrázolva, mögötte az epi-daurusi erdők kitűnő távlatban láthatók, az egész pedig szerencsésen egészíti ki a pi-ros színű elegáns függöny. A királyi palotán — bizonyára csak elnézésből — egyetlen stilushiba van: a dór oszlopok abacusa alá egy felesleges gyűrű került, ami a dór osz-lopon soha sem volt; ezt a tévedést azonban már is észrevették a rendezők és bizonyára gondoskodnak kiigazításáról, ami nagyon könnyen megtörténhetik.

A stilszerű szép szinpadon megtartott első összpróba minden tekintetben kiválóan sikerült s ez után itélve a darab előadása nagy hatást fog tenni az előkelő közönségre. A Mácsai Sándor dirigálása mellet elő-adott kardalok művészileg kidolgozva s a zárt ajtók mögött kellően letompítva, mély benyomást gyakorolnak a hallgatóra, ép így a Kollwenz Rezső vezetésével előadott, kitűnően összetanított Mendelsohn-féle klasz szikus „Antigone-zene” is.

A zene- és énekszámok közé görögösen beillesztett tragédia előadása is egészen kifogástalan, ritka műélvezetben lesz része annak a — sajnos — kis számu közönségnek, mely az aránylag színháznak kicsiny terem-ben helyhez juthat.

Kár volt nem a városi színházban adni elő az egészet, hogy a nagy közönség széle-sebb rétegei győződhettek volna meg a gö-rög-tragédia halhatatlan szépségeiről. Azon-ban ettől a rendezőket visszatartotta először az, hogy az új gimnázium felszentelesére rendezett előadás legjobb helyen magában az új gimnáziumban van, másodsor pedig az, hogy a színházi előadás nagyon is drága.

A közönséget bizonyára nagyon meg fogja lepni, hogy a derék diákok, akik egész studiumot csináltak az előadásból, a sokat szidott és nehéznek, elavultnak kikiáltott zengzetes görög-nyelvet micsoda könnyűség-gel, természetességgel és átérzéssel szaval-ják, mintha csak nem is szavalnának, hanem anyanyelvükön társalognának.

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a szép,

klasszikus előadás dícsőségére fog válni egy a nagymultú iskolának, mint a klasszikus görög irodalmi tanításnak is, épen most, mikor a gyakorlati eszmék hangoztatásától megvadt közönség a klasszikus tanítás megszorítása, sőt némely tulzó irány éppen teljes kiszorítása mellett hadakozik, — szerencsére csak vaktöltéssel.

Kossuth halálának hirtelene a „Le Matin“-ben

Kossuth Ferenc halálának a hirtelene nemcsak Magyarországon, az osztrák és a német sajtóban talált fájdalmas visszhangra, hanem Nyugateurópa távolabb fekvő államaiban is.

Franciaország egyik legelterjedtebb napilapja, a „Le Matin“ ma érkezett számában bécsi tudósítójának telefon jelentése nyomán így emlékezik meg Kossuth haláláról:

Kossuth Ferenc halála.

Bécs, május 25. A „Le Matin“ sajtó tudósítójának telefonjelentése Berlinen át. — Budapestről jelentik, hogy Kossuth Ferenc, a magyarok függetlenségi párt vezére, volt kereskedelemügyi miniszter, meghalt. A halál, hosszan tartó betegség után, hetvenkét éves korában érte utól.

Kossuth Ferenc fia volt Kossuth Lajosnak, a magyar forradalom (révolution) hőseinek (le héros), aki 1848-ban diktátora lett hazájának. Kossuth Ferenc részben Angliában, részben Párisban nevelkedett, ahol a műgyetem hallgatója volt.

Csak 1894-ben, édesatyja halála után, vállalt szerepet a politikában, amikor is a magyar ellenzék vezére lett.

1906-ban a Wekerle-kormány kereskedelemügyi minisztere lett.

Huszonhétézer korona gyűjtés a debreczeni vértanúk emlékművére

Ostroma oláh tüntetés

A debreceni vértanúk emlékművének állítására alakult bizottság ma délután Domahidy Elemér főispán elnökletével ülést tartott. Jelen voltak: Lestyán Adorján udvari tanácsos, Álmos Zoltán törvényszéki bíró, Papp Gyula lelkész, Józsa Vince, Sesztina Jenő, dr. Hegedüs Loránt, Kardos László, Lőfkovits Arthur és Than Gyula.

Sesztina Jenő pénztáros beszámolt az eddigi gyűjtés eredményéről. Eszerint a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bankban 8804 korona 40 fillér van elhelyezve, a Katholikus Népszövetség útján 2562 korona 45 fillér gyűjtött össze, törvényhatóságok, testületek részéről meg van szavazva 3600 korona, végül a Budapesti Hírlap gyűjtése felül van a 12 ezer koronán.

A bizottság örömmel vette tudomásul a szép eredményt és elhatározta, hogy a gyűjtést tovább folytatja. Addig is, amíg az emlékmű elkészül, Slepkovszky és dr. Csath sirját felhantoltatják és körülültetik virággal.

Megütközést keltett a bizottság tagjainak körében az a bejelentés, hogy az „Első Valkányvidéki Takarékpénztár“ visszaküldte a felbontott gyűjtő-ívet azzal a megjegyzéssel, hogy „nem fogadja el“. Bizonyára ezt magyarozza az az izléstelenül ostroma tüntetés, amit a horitékra huzott vörös-kék ceruzavonás (a román szín) képvisel. Az adakozás

senkire nézve sem kötelező, de megbotránkoztató, hogy egy Magyarországon működő pénzintézet így meréssel tüntetni egy alávaló merénylet mellett.

Az albániai zavar

A zendülők Durazzó előtt

Durazzóból táviratozzák: A helyzet változatlanul nagyon komoly. Hivatalos körök úgy tesznek, mintha optimisták volnának, de aki nyugodtan gondolkozik, kell, hogy ezt optimizmust alaptalannak tekintse. A lázadók három kilométernyire vannak a várostól, fegyveresen megszállva tartják a várost domináló magaslatokat és minden mozdulatukat szabadszemmel is látni a városból. Megbizható képek jelentik, hogy szakadatlanul újabb csoportok csatlakoznak. A Tiránába vezető uton Esszad pasa és a Mahdi hívei táboroznak. A kormány az utolsó pillanatig remélt a krojai bandák fegyveres támogatására, ezek azonban nem jöttek. Nyolc nap előtt, amikor főnökeik itt jártak, hogy a fejedelemlen bemutatassák hódolatukat, a kormánynak az a szerencsétlen ötlete támadt, hogy szinte tüntetőleg dicsekedett a malisszor testőrséggel. Ez éppen elég volt arra, hogy a krojaiak lojalitását a minimumra csökkentse és bizalmatlanságot támasszon bennük a kormány tagjai iránt. A kormány határozatlansága és halogatása természetesen óráról-órára fokozta a fölkelők önbizalmát. Durazzó a fölkelőkkel szemben, ha azok támadásra határoznak magukat, védtelen. Ez a támadás pedig kétségtelenül be fog következni, ha a nemzetközi bizottság elutasítja a fölkelők követeléseit. A fölkelők ezt meg is mondták az olasz, az osztrák-magyar és a román diplomatáknak, akikkel Sijakban tárgyaltak. Vagy lemond a fejedelem, mondják, vagy kényszeríteni fogják erre. Vilmos fejedelem ebben a tragikus időben kifogástalan magatartást tanusít. Durazzóban nagyon csodálkoztak, mikor a külföldi lapokban a fejedelemlről olyan ítéleteket olvastak, amelyeknek igazságtalansága számos súlyos félreértésen alapszik. A fejedelem soha, egy pillanatra sem tagadta meg származását és jellemét. Családját csak a diplomáciai testület sürgetésére vitte az olasz hadihajóra és alig egy óra mulva visszatért a palotába.

Irodalom

(-) Tanítsuk-e a latin nyelvet? (Tájékoztató a művelt nagyközönség számára; írta Vekerdi Béla főgimnáziumi tanár.) Sok mindenféle szempont érvényesült már a közelmúlt és régebbi idők iskolareformjaiban, csak egy szempont nem juthatott még soha diadalra és érvényesülésre: a gyermeki boldogság. Ebből a szempontból kiindulva veszi a könyv írója bírálat alá a középiskola hibáira, (melyeket mint tanár elég közelről ismerhet), oly reform szükségességét hangoztatja, amely ne az egymással vitázó elméletek és szakemberek valamelyikének diadalát, hanem a tanulók igazi nyereségét jelentse. Mivel pedig a mai gimnáziumi rendszer alapját és gerincét a latin nyelv képezi, azért főleg azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy van-e egyáltalán szükség e nyelv tanítására és sora cáfolja azokat az érveket, amiket a latin nyelv hívei e tárgy tanítása mellett fölhoznak. — A könyv, mely elejétől végig eleven és érdekkelt előadással van megírva, nem annyira a szakemberek és pedagógusok számára készült, mint inkább a szülőkhöz és általában az iskola iránt érdeklődő polgár-

sághoz szól. Ha a szerző szózata ezek körében megértésre és erősebb visszhangra találna — ami nagyon kívánatos — talán még azt is el lehetne érni, hogy a közoktatásügyi tanács által most készített és nemsokára a törvényhozás elé kerülő középiskolai reformjavaslatokra némi befolyással legyen. — A könyv 2 koronáért minden könyvkereskedésben kapható.

Agyonsüitott a villám egy husz éves leányt

Borzalmas villámsapásról ad hirt konyári tudósítók: Ma hajnalban a község felett hatalmas égiháboru kerekedett s a lecsapó villámok egyike agyonsüitott egy 20 éves leányt.

Ma kora hajnalban sűrű fekete fellegek tornyosultak a község felett. Öt óra tájban kitört a vihar. Zuhogott az eső és a zivatarral járó menydörgés közben sűrűn cikáztak a villámok. Éles csattanással csapott le a villám a falu alatti erdőben, ahol több fát felgyújtott.

A vihar keletkezése előtt künn dolgozott a gyümölcsösökben Kerékgyártó Zsuzsánna 20 éves leány. Az apja, Kerékgyártó János földműves küldte ki, hogy a gyümölcsfák törzsét bemeszelje a kártékony rovaroktól való óvakodás céljából. Javában munkálkodott a leány, mikor az eső esni kezdett. — Tovább nem folytathatta a mészélést, ezért hazafelé indult. A kert alján igyekezett a faluba, mert ott rövidebb az út.

Mikor elhagyta a gyümölcsösökert, az utszélén, az ákácok alatt folytatta az útját, hogy ne érje annyira az eső. Ez volt a veszte, mert a villám éppen abba a fába csapott bele, amely alatt Kerékgyártó Zsuzsánna haladt. A villám érte a leányt is, akit nyomban megölt. Reggel elvonult a vihar s a mezőre igyekező földművesek akadtak rá a leány megszenesedett holttestére. A gyilkos villám felgyújtotta a leány ruháját s teljesen elégette. A borzalmas leletről értesítették a községi előljárókat, amely megjelent a helyszínen, vizsgálatot tartott s elszállította Kerékgyártó Zsuzsánna holttestét a szülők lakására. A konyári előljáróság telefonértesítésére a debreceni ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Tolvai kuruzslónó

Életesszencia viaszkból

Furfangos kuruzslónó ellen indított eljárást ma a debreceni rendőrség. A tettes a család egyik régi módját próbálta felhasználni pénzszerzésre, de rajtavesztett. Kapusi Juliánna szakácsnő megtudta egyik ismerősétől, hogy V. Gyuláné debreceni asszony nem a legjobb viszonyban él az urával. A férj iszik is, azonkívül szeretőt tart.

Kapusi Juliánna tegnap kileste az alkalmat, mikor V. Gyula eltávozott hazulról, azután beállított a lakásba. Az asszonynak elmondotta, hogy biztos tudomása van a férje hiütlenségéről és iszákos természetéről, nemkülönben a pörpatvarokról.

— De se baj — folytatta szakácsnő. Nekem van egy olyan titkos szerem, amelyet ha az ura ételébe tölt, biztosan visszapártol magához, nem iszik többet s a családi béke is helyreáll.

V. Gyuláné kérdézősködéseire elbeszélte még a szakácsnő, hogy a szert délben fogja elkészíteni s délután elviszi. A költségek és a díjazás előlegezésére öt koronát kért és kapott Kapusi Juliánna. V.-né közölte a szakácsnő ajánlatát az édesanyjával, akivel abban állapodtak meg, hogy a rendőrséget előre értesítik a kuruzslásról. Három

óra előtt elposztoló rendelt elbujt az ajtó. Juliánna, a V. Gyuláné magot:

— Ezt élmádkozzon. levesébe...

Ebben a lyéről a rendeszeveszett f rendőr utána hirtelen elhat Cegléd-utcai taja mögött. ör megmotosz már nem tal futás közben találták a tör

A rendő kapitányságr Beismerte Elmondta, viaszkot tett ciát töltött. szabadon bo des bejelentés miatt eljá

Turcsán a tö

A t

Mágnás és Nick Gus A borzalmas elvonulnak sen jelentke A tárgy sitónk a köv

A főtar kuriai bíró. zeti, szavaz táblabíró és bíró, a váda képviseli, N dr., Kóbori védi.

Balogh

kor megnyi — Tár lás büntette bori Rózi N i c k lius 25-én s géd, büntet K ó b o született, u tetve nem

Az esk felolvastatj mely szeri gyilkosság mint tettes büntette m miatt pedig

F e k e dr. védők mert az in hatták s ig a törvény indítványá sára.

Kó b o szasan el bányán ne pészüzlete kor került jéhez, ah rába férj volt. 1902 szébenbe Szászváro nyerét.

óra előtt elmondták az esetet a közelben posztoló rendőrnek, aki bement a lakásba s elbujt az ajtó mögé, hogy leleplezze Kapusi Juliánát. A szakácsnő pontosan megjelent V. Gyulánánál. Átadott neki egy kis csomagot:

— Ezt égesse el a kályhában s buzgón imádkozzon. Ezt a szert pedig öntse az ura levesébe...

Ebben a pillanatban előlépett rejtekhelyéről a rendőr, akinek láttára a szakácsnő eszevesztett futással igyekezett menekülni. A rendőr utánvetette magát. Kapusi Juliánna hirtelen elhatározással beszaladt az egyik Cegléd-utcai házba s elbujt egy előszoba ajtaja mögött. Hamarosan rátaláltak s a rendőr megmotozta, de az orvosos íveget már nem találták meg nála. A szakácsnő futás közben eldobta. Az utcán tényleg megtalálták a törött íveget.

A rendőr bevitte Kapusi Juliánát a főkapitányságra, ahol nyomban kihallgatták. Beismerte a csalással párosult kuruzslást. Elmondta, hogy a csomagba közönséges viaszkot tett, az ívegcébe pedig élet-essenciát töltött. A rendőrség a kihallgatás után szabadon bocsátotta a szakácsnőt, mivel rendes bejelentett lakással bír. Csalás és kuruzslás miatt eljárást tettek folyamatba ellene.

Turcsányi Elza gyilkosai a törvényszék előtt

A tárgyalás első napja

Mágnás Elzának gyilkosai, Kóbori Rózsi és Nick Gusztáv ma kerültek az esküdtek elé. A borzalmas rablógyilkosság részletei ismét elvonulnak a hallgatóság előtt, mely tömegesen jelentkezett.

A tárgyalás mai menetéről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

A főtárgyalást Balogh György dr. kuriai bíró, a büntető törvényszék elnöke vezeti, szavazóbírák: Mikovich Lajos dr. táblabíró és Molnár István törvényszéki bíró, a vádat Aczél Imre dr. királyi ügyész képviseli, Nick Gusztávot Fekete Károly dr., Kóbori Rózsi pedig Weisz Ödön dr. védi.

(A főtárgyalás megnyitása.)

Balogh György dr. reggel kilenc órakor megnyitja a főtárgyalást.

— Tárgyalni fogjuk a gyilkosság és rablás büntetével vádolt Nick Gusztáv és Kóbori Rózsi bűnügyét. Álljanak elő a vádlottak. Nick Gusztáv elmondja, hogy 1884. július 25-én született, római katolikus, péksegéd, büntetve nem volt.

Kóbori Rózsi 1887. december 2-án született, unitárius vallású, házvezetőnő, büntetve nem volt.

Az esküdtek kisorsolása után az elnök felolvastatja a vádirat rendelkező részét, a mely szerint a kir. ügyész Nick Gusztávot gyilkosság büntetése és rablás büntetése miatt mint tettest, Kóbori Rózsi pedig gyilkosság büntetése miatt mint felbujtót, rablás büntetése miatt pedig mint tettestársat vádolja.

Fekete Károly dr. és Weisz Ödön dr. védők a főtárgyalás elnapolását kérték, mert az iratokat rövid ideig tanulmányozhatták s így nem készülhettek a védelemre, a törvényszék azonban elutasította a védők indítványát és rátért a vádlottak kihallgatására.

(Kóbori Rózsi szerelmei.)

Kóbori Rózsi az elnök kérdéseire hosszasan elbeszéli az élete történetét. Abrudbányán nevelkedett a szüleinél, akiknek cipészüzlete volt. 14 éves koráig élt itt és ekkor került Tiszovszkinéhez, egyik nagynénjéhez, ahol három évet töltött. 17 éves korába férjhez adták, házassága boldogtalan volt. 1902-ben felkerült Pestre, innen Nagyszébenbe ment, ahol kaszírónő volt, azután Szászvárosban mint pincérnő kereste a kenyerét.

Az elnök: Mondja csak miért választotta maga ezt a pályát, folytonosan pincérnő, kaszírónő, a havifizetése 6 forint volt.

— Cupringerek helyeztek így el.

— Mondja meg csak, mikor vesztette el maga az ártatlanságát?

— Nem az én hibámból történt. A szüleim kiadtak egy szobát albérletbe, a lakónak volt egy ismerőse, az elhivatott a szobába és én gyanútlanul felmentem hozzá. Tizennégy esztendő voltam akkor.

Kóbori Rózsi ezután elmondja szeretőinek véget érni nem akaró listáját.

— Mikor ismerkedett meg Nick-vel?

— 1906-ban. Azt ígérte, hogy feleségül vesz. Eisler Sándornál ismerkedtünk meg az Akácfa-utcában. Azután Nick katona lett, nagyon sok pénzt kért tőlem s azt mind elkártáztam. Azután lement Boszniába és én elhatároztam, hogy szakítani fogok vele.

— De hiszen levelezett vele, pénzt is küldött neki.

— Igen, a nővére kérésére megbékéltem vele.

— De ezalatt valami erdész is levelezett maga?

— Igen, mert Nickkel szakítani akartam.

— Hát miért nem szakított vele?

— Mert fenyegetett.

(Mágnás Elzánál.)

Előadja ezután Kóbori, hogy december 7-én szegődött Turcsán Emiliához 50 korona havi fizetéssel és 10 korona vacsorapénzzel.

Az elnök: Mikor elszegődött, tudta maga, hogy ki az asszonya?

— Igen hallottam, hogy kitarja egy gazdag ur.

Az elnök kérdéseire előadja Kóbori, hogy nem volt fukar az asszonya. Mindig volt elég ennivaló, még a vicinek is jutott.

— Hiszen Nicknek maga panaszkodott, hogy éheznek?

— Dehogyan panaszkodtam, hiszen ő is evett ott mindig.

— Hogy élt az asszonya?

— Dél előtt otthon volt, délután pedig rendszeren kikocsikázott.

— Este járt színházba?

— Színházba nem, hanem estélyekre.

— Ki öltöztette fel?

— Én.

— Akkor látta maga ugy-e az ékszereket?

— Igen.

— Sokat vett magára?

— Mind magára aggatta.

— A Wertheim-szekrény kulcsát hová tette el?

— Vagy a zongora alá, vagy az éjjeli szekrény fiókjába.

— Szóval tudta, hogy hol van a kulcs?

— Igen, de Pete Zsuzsa, a régi cseléd is tudta.

— Maga egyszer mondta Pete Zsuzsának, ugy-e, hogy egyszer meggyilkolja és kirabolja az asszonyát?

— Dehogyan mondtam, méltóságos uram.

(A gyilkosság.)

— Mikor ment fel magához Nick, január 8-ikán?

APOLLO

MA — PÉNTEKEN — 7 ÉS 9 ÓRAI KEZDETTEL

SZÁMOZOTT HELYEK!!

Horváth Kálmán és Ujváry Lajos vendéglátékával

A HERCZEGNŐ PONGYOLÁJA

Ráskai Ferenc szkeccse.

KOSSUTH FERENCZ

TEMETÉSE.

Gyászszertartás, gyászmenet, küldötségek felvonulása. Ravatal a nemzeti múzeumban. Bucsuzató a sírnál. A sírba helyezés stb.

Jegyek előre válthatók d. e. 10 órától 12-ig.

— Este hét órakor.

— Mit csináltak?

— Beszélgettünk.

— Csináltak még mást is?

Kóbori hallgat.

— Nem azt kérdelem, amire maga gondol. Jött valaki időközben a lakásba?

— Igen, a szeneslegény.

— Mit mondott?

— Nem is köszönt, csak káromkodott a nagy teher alatt, hogy Magyarországon meny nyit kell dolgozni kevés pénzért. Nem csoda — mondta — hogy annyi betörés és gyilkosság történik.

— Hallotta ezt Nick?

— Igen.

— Mit mondott?

— Semmit.

— Dehogyan nem! Azt mondta, hogy kedve volna itt betörni és rabolni. Ezt maga mondta jegyzőkönyvbe a rendőrségen!

— Kénytelen voltam, mert kizoztak.

— A vizsgálóbíró csak nem kizozta? Ott is így vallott!

— A vizsgálóbíró nem engedett beszélni. Azt mondta, hogy válaszoljam mindenre azt, hogy igen. Tanum rá a védő.

— Maga azután megmutogatta a lakást és felgyújtotta a csillárokat, ugy-e?

— Dehogyan, méltóságos uram. Én be mentem ágyazni és akkor utánam jött Nick azzal, hogy kopognak; akkor látta a lakást.

— Azt mondta meg őszintén, mondta-e Nick, hogy ott be fog törni?

— Nem mondta.

— Nicknek maga törülközőt adott, hogy azzal fojtja meg az asszonyát.

— Nem törülközővel, hanem autófátyollal fojtotta meg.

— Hát ezt maga honnan tudja?

— Ezzel volt letakarva.

— Hiszen ez új körülmény. Maga bement a szobába Nick után. Nick azt mondta, hogy maga lecsavarta a lámpát s addig ő megfojtotta az asszonyát?

— Az nem igaz. Míg én lementem a cigarettáért, addig végzett Nick a nagyságos asszonnyal. A földön láttam a hullát. Ezt kosárba tettük. Nick ezután kinyitotta a Wertheim-szekrényt és kutattunk pénzért. Nick azt mondta, hogy ékszer kell neki. Három darab ékszert elvettünk.

Ezután nyolc percig tartó zárt tárgyalás következett, majd az elnök szünetet rendelt el.

(A halott fényképe.)

A szünet után az elnök azt a fényképfelvételt, amit a holttestről készítettek, átadta a jegyzőnek, aki közvetlenül Kóbori szeme elé tartotta. Ijedten kapott arcához Kóbori, és rémülten nézte a rettenetes fényképet.

Az elnök: Igy gyömszözltek be ugy-e?

— Nem méltóságos uram, szépen fektettük bele.

— Szálljon magába! Mondja el, hogy eszelték ki az agyát. A töredelmes vallomással nemcsak a lelkiismeretén könnyit, hanem a büntetés is enyhébb lesz.

Kóbori melléből siró hang tört elő, már nem is sirás, hanem valóságos üvöltés. Az elnök vár néhány pillanatig, majd ismét megszólal:

— Beszéljen töredelmesen.

— Nick követte el az agyát, én nem csináltam semmit — mondja alig érthető artikulátlansággal. Nem ölni ment ő be, hanem csak rabolni. A nagyságos asszony kiabált, hogy ott a kulcs, ott a pénz és Nick csak az utolsó pillanatban ölte meg.

(Nick vallomása.)

Ezután Nick Gusztávot hivatta be az elnök.

Nick Gusztáv az elnök kérdéseire kijelenti, hogy bűnösnek érzi magát, mert ő fojtotta meg Turcsán Emiliát, habár nem előre megfontolt szándékkal. Az előzményekre vonatkozólag kijelenti, hogy szerelmi viszonyt folytatott Kóbori Rózsi-val, pénzt is fogadott el tőle, de tagadja, mintha egyes tárgyakat ellopott volna Kóboritól.

Ezután Nick Gusztáv előéletének a megállapítására került a sor, amelyből kiderült,

— **Ülés a Csokonai-körben.** A Csokonai-kör választmánya e hó 30-án, szombaton délután félöt órakor a Csokonai-házban ülést tart, amelynek tárgyai a következők: 1. A közgyűlés előkészítése; a) számvizsgáló jelentése, b) költségvetés, c) a választmány kiegészítése. 2. A debreceni közművelődési egyesület kérdése. 3. Folyóügyek. 4. Jelenlétek.

— **Az ipartestület választmányi ülése.** A debreceni ipartestület ma délután választmányi ülést tartott, amelyen előkészítették a június 4-én tartandó előjárásági ülés tárgysorozatát.

— **Szombaton megnyílik a Pilseni-szarnok kerthelyisége.** Helyreigazítás. Lapunk május 28-án megjelent számában Kostyák János debreceni lakos javára Szalkai-u. 5. szám alatti árverés nem 4 órakor, hanem május hó 29-én 3 órakor tartatik meg.

— **Katonarabok szökése.** Miskolcra táviratozzák: A miskolci 65. gyalogezred kaszárnyája mögött levő helyőrségi börtönből vasárnap két szigorú fogságra ítélt rab a kulcsár összejátszásával megszökött. A rabokat minden este megvizsgálják és így ellenőrzik, hogy a napközben különböző telepeken munkát teljesítő rabok együtt vannak-e? Vasárnap már kora délután történtek ez a megszámolás. A legutóbbi vasárnap is délután két óra tájt számolta meg a prófusz a rabokat és akkor valamennyien együtt voltak. Borsos István nevű káplár végezte a börtönben a kulcsári teendőket. Az összes cellák kulcsai nála vannak. Borsos vasárnap a számolás után kiengedett két rabot: egy civilruhás, magas és erős termetű embert, aki katonai vétség miatt ült és egy közhuszárt. A két rab a kulcsárral együtt kiment a kapun. Az őrségparancsnoknak azért nem volt gyanus az eset, mert a kulcsár bizalmi ember, akitől távolról sem tette föl a szökés szándékát. A két rab és a kulcsár azonban nem tért többé vissza. Kiderült, hogy a két hat-hat esztendőre ítélt fogoly a kulcsárral összejátszva szökött meg. Allítólag előzően egy 6000 korona tartalmú csomagot kapott postán a kulcsár. A csomagban polgári ruhák is voltak. Ma délelőtt megtalálták a kulcsár egyenruháját a Sajó partján. Azt hiszik, hogy a kulcsár megtévesztésből tette oda az uniformist, hogy azt higgyék, hogy beleöltte magát a Sajóba. Eddig még nem akadtak a szökevények nyomára.

— **Tennis-raketteket** szakszerűen javít és huroz Mentze Henrik Piac-u. 38. szám.

— **Dr. Széll Kálmán VII. kerületi tiszti orvos lakását a VII-ik egészségügyi-kerületbe Simonyi-ut 4. szám alá helyezte át.** Rendelési idő: reggel 8-10-ig, este 6-8-ig. Telefonszám: 9-61.

— **Frank Sándor női-divat cég** ajánlja a hölgyközönség figyelmébe a nyári-divat újdonságait, u. m.: fulárd, Imprímé, Taifet selymek, továbbá creppek, eponge-vásznak, sveiczi himzett batisztokat olcsó árakban. Piac-u. 69. sz. Telefon 12-56.

— **Angol tennis-rakettek,** lapdák és teljes tennis-felszerelésekből a legnagyobb választék Mentze Henriknél, Piac-u. 38. szám.

— **Elegáns girardi-kalapok** Frank Testvéreknél a vármegyeháza mellett.

— **Schiffonok, vásznak, asztalneműek,** ágyszettek és teljes menyasszonyi kelenyűket a legszebb választékban ajánl Frank Sándor női-divat és fehérnemű cég. Piac-u. 69. sz. Telefon 12-56.

— **Palackozott óbor,** siller 84 fill., fehér 96 fill., vörös 1 K 40 fill., uj ezerjő 84 fill. Kapható literenkint Szabó Lajos fiainál.

— **Elegáns szabású blousok** érkeztek, mesés szép választékban Frank Sándor női-divat- és fehérnemű-céghez, Piac-u. 69. sz. Telefon 12-56.

HIREK

— **Közös miniszteri értekezlet.** Bécsből jelentik: Junius 5-én Berchtold gróf elnöklésével közös miniszteri értekezlet lesz, amelyen az osztrák és a magyar miniszterelnök, a két kereskedelmi miniszter, az osztrák vasútiügyi miniszter és a két pénzügyminiszter fog résztvenni. A közös miniszteri értekezlet tárgyalni fogja azokat az ügyeket, amelyekről eddig a delegációk ülésezése miatt nem tanácskozhatott, így különösen a keleti vasút és a balkáni államokkal kötendő kereskedelmi szerződéses ügyét.

— **A Habsburg-ház jubileuma.** Bécsből jelentik: Érdekes terv megvalósítására törekszik Bécsben egy alakulóféltben levő bizottság. Abból az alkalomból, hogy három év múlva lesz Habsburgi Rudolf császár születésének hétszázadik évfordulója, aki az első habsburgi uralkodó volt, aki befolyást szerzett Ausztria és Németországra, a Kahlenbergen messze látszó helyen meg akarják építeni a Habsburg vára hű mását. A Kahlenbergi Habsburg várban muzeumot akarnak létesíteni, amely az uralkodóház ausztriai történelmeire vonatkozó ereklyéket, történelmi és művészi tárgyakat foglalná magában. A muzeum és annak berendezési munkálatait kiváló művészekre bízják. Ezzel a tervvel kapcsolatban szabad ég alatt játszó színházat is terveznek, amely a Habsburg-ház történetére vonatkozó ünnepi játékokat rendezne tavasszal és nyáron bizonyos napokon a legkiválóbb művészek, énekesek és nagy karizmélyzet közreműködésével. A színház vezetésére Reinhardt Miksát, a híres színházigazgatót akarják meghívni. Érdekes módon akarják a terv költségeit megszerezni: részvényeket akarnak kibocsátani és pedig olyan alacsony névértékben, (tiz korona) hogy mindenkinek lehetővé tegyék az alapításban való részesedést.

— **Uj közjegyző-helyettes.** Dr. Bakody Károly közjegyző-helyettes kilépett Lesztján Adorján udvari tanácsos közjegyzői irodájából. Helyét dr. Czindler Jenő kir. közjegyző-helyettes foglalta el.

— **A debreceni Vilmos-huszártisztek győzelme.** A budapesti Concours Hippique, mely ma ért véget, fényes győzelmet hozott a debreceni Vilmos-huszárezred tisztjeinek. Andrassy Géza gróf gyönyörű vándordíját — öfelsége lovasszobrát — legtöbb ponttal a debreceni 7-ik huszárezred tisztikara nyerte meg s így erre az évre Debrecenben marad a vándordíj. A 6000 koronás nagy díjgratát díjat és tiszteletdíját Keresztes főhadnagy, a díjgratát 3000 koronás díjat és tiszteletdíját Telegy Sándor gróf nyerte meg. A lovas-polóban az első díjat Keresztes főhadnagy, a másodikat báró Baich Péter főhadnagy nyerte meg.

— **A Rózsa-utcai árusok kitelepítése.** A városi tanács most hozta meg határozatát, amelynek értelmében a Rózsa-utcában eddig volt árusító-helyet beszünteti és az ott áruló cigányokat és népies viseleteket árusítókat a Széchenyi-utca telepiteli ki. Ez intézkedés nem Benyáts Emil és a Rózsa-utcai kereskedők kívánságára történt, hanem azért, mert az újonnan alkotott piaci rendtartási szabályzat a helyek dolgában így rendelkezik.

— **Ülés a Csokonai-körben.** A Csokonai-kör választmánya e hó 30-án, szombaton délután félöt órakor a Csokonai-házban ülést tart, amelynek tárgyai a következők: 1. A közgyűlés előkészítése; a) számvizsgáló jelentése, b) költségvetés, c) a választmány kiegészítése. 2. A debreceni közművelődési egyesület kérdése. 3. Folyóügyek. 4. Jelenlétek.

— **Az ipartestület választmányi ülése.** A debreceni ipartestület ma délután választmányi ülést tartott, amelyen előkészítették a június 4-én tartandó előjárásági ülés tárgysorozatát.

— **Szombaton megnyílik a Pilseni-szarnok kerthelyisége.** Helyreigazítás. Lapunk május 28-án megjelent számában Kostyák János debreceni lakos javára Szalkai-u. 5. szám alatti árverés nem 4 órakor, hanem május hó 29-én 3 órakor tartatik meg.

— **Katonarabok szökése.** Miskolcra táviratozzák: A miskolci 65. gyalogezred kaszárnyája mögött levő helyőrségi börtönből vasárnap két szigorú fogságra ítélt rab a kulcsár összejátszásával megszökött. A rabokat minden este megvizsgálják és így ellenőrzik, hogy a napközben különböző telepeken munkát teljesítő rabok együtt vannak-e? Vasárnap már kora délután történtek ez a megszámolás. A legutóbbi vasárnap is délután két óra tájt számolta meg a prófusz a rabokat és akkor valamennyien együtt voltak. Borsos István nevű káplár végezte a börtönben a kulcsári teendőket. Az összes cellák kulcsai nála vannak. Borsos vasárnap a számolás után kiengedett két rabot: egy civilruhás, magas és erős termetű embert, aki katonai vétség miatt ült és egy közhuszárt. A két rab a kulcsárral együtt kiment a kapun. Az őrségparancsnoknak azért nem volt gyanus az eset, mert a kulcsár bizalmi ember, akitől távolról sem tette föl a szökés szándékát. A két rab és a kulcsár azonban nem tért többé vissza. Kiderült, hogy a két hat-hat esztendőre ítélt fogoly a kulcsárral összejátszva szökött meg. Allítólag előzően egy 6000 korona tartalmú csomagot kapott postán a kulcsár. A csomagban polgári ruhák is voltak. Ma délelőtt megtalálták a kulcsár egyenruháját a Sajó partján. Azt hiszik, hogy a kulcsár megtévesztésből tette oda az uniformist, hogy azt higgyék, hogy beleöltte magát a Sajóba. Eddig még nem akadtak a szökevények nyomára.

— **Tennis-raketteket** szakszerűen javít és huroz Mentze Henrik Piac-u. 38. szám.

— **Dr. Széll Kálmán VII. kerületi tiszti orvos lakását a VII-ik egészségügyi-kerületbe Simonyi-ut 4. szám alá helyezte át.** Rendelési idő: reggel 8-10-ig, este 6-8-ig. Telefonszám: 9-61.

— **Frank Sándor női-divat cég** ajánlja a hölgyközönség figyelmébe a nyári-divat újdonságait, u. m.: fulárd, Imprímé, Taifet selymek, továbbá creppek, eponge-vásznak, sveiczi himzett batisztokat olcsó árakban. Piac-u. 69. sz. Telefon 12-56.

— **Angol tennis-rakettek,** lapdák és teljes tennis-felszerelésekből a legnagyobb választék Mentze Henriknél, Piac-u. 38. szám.

— **Elegáns girardi-kalapok** Frank Testvéreknél a vármegyeháza mellett.

— **Schiffonok, vásznak, asztalneműek,** ágyszettek és teljes menyasszonyi kelenyűket a legszebb választékban ajánl Frank Sándor női-divat és fehérnemű cég. Piac-u. 69. sz. Telefon 12-56.

— **Palackozott óbor,** siller 84 fill., fehér 96 fill., vörös 1 K 40 fill., uj ezerjő 84 fill. Kapható literenkint Szabó Lajos fiainál.

— **Elegáns szabású blousok** érkeztek, mesés szép választékban Frank Sándor női-divat- és fehérnemű-céghez, Piac-u. 69. sz. Telefon 12-56.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Szüneti tanács a táblán. Az ez évi törvénykezési szünet tartamára (július 5-től augusztus 29-ig) a debreceni kir. ítélőtábla szüneti tanácsa a következőleg alakult meg:

Elnök: Amennyiben a kir. ítélőtábla ki-nevezendő új elnöke másként nem rendelkezik, Weér György tanácselnök, mint a tábla ez idő szerinti vezetője.

Bírák: a) a szünet egész tartamára Szoboszlay Sándor (polgári), Dicsőfi Sándor dr. (büntető) egyszerűmind fegyelmi előadó, Czippott György;

b) július 5-től augusztus 15-ig: Matolay Gábor dr. (polgári);

c) augusztus 16-tól augusztus 29-ig: Szarukán Zoltán (polgári).

Hj. Welchinger Károly csódtömegéhez leltározott italmeműek üvegenként és nagyobb mennyiségben Király-utca 4. szám alatti (Ungár Jenő palotája) üzlethelyiségében ki-árusíthatnak. Nyitva délelőtt 9-11 óráig, délután 4-6 óráig.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde

Magyar hitel	792.-
Osztrák hitel	607.-
4 százalékos koronajáradék	80-40
Allamvasut	698.-
Jelzálogbank	403.-
Rimamurányi	682.-
Salgótarjáni	690.-
Közuti vasut	596.-

Magánleszámitolási kamatláb

Bécs 3¹/₁₆% — Berlin 2¹/₁₆% — London 2¹/₁₆%

Budapesti gabonátőzsde

Strasser és König debreceni bizományos távirati jelentése.

Buza 1914. április	—
" májusra	—
" októberre	13 04
Rizs áprilra	—
" októberre	9-85
Zab áprilra	8-27
" októberre	7-93
Tongori 1914. évi jul. aug.	8-08

Készaru tartott.

Oriási bankbukás. Párisból táviratozzák: A párisi pénzüpiacnak, óriási szenzációja van. A híres Neuville bankház, amely egyike a világ legrégebbi magánbankjainak, csődbe került. A Neuville bank üzletfelei a legelőkelőbb körökből kerültek ki. A bankot Neuville János alapította 1656-ban, a Majna mellett Frankfurtban, ahol a 18-ik század végéig állott fenn. A Neuville-család ezután Frankfurtból Párisba költözött és ott folytatta banküzleteit és állandóan nagy szerepet játszott az állam pénzügyeiben. A bank mostani főnökei, Neuville Henrik és Róbert tegnap bejelentették a fizetéseketelenséget. A passzívák meghaladják a 15 millió frankot, ezzel szemben az aktívák alig 3 millió frankot tesznek ki. A Neuville-bank bukásánál a francia arisztokrácia, a diplomáciai kar és a Párisban élő idegenek is nagy veszteségeket szenvednek.

Kitüntetve a bécsi, párisi és londoni kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel.

CSUZ :: KÖSZVÉNY :: REUMA

ellen a legjobb házi szer a híres

KIRÁLY-BALZSAM

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalomakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 K teljes használati utasítással.

Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ

gyógyszertárban

Kossuth-u. 8. A színház mellett.

DEBRECZ ASZTALOS

BUT

Debreczen, Az fény szut

Minden izle

Kedvező

köl

rekedtség, göros és s

KAISER

6050 kőrg. 101 bit

Rendkívül j

Csomagja 20 és 4

Mihalovits J. Gr

Kubek Sándor, M

czian Dezső Kov

Aranyi S. A. rpad,

tary Imre gyógyss

drogeriákban

falván Mátrai Ak

!! Kar

M

épületa, dezi

lényi-tér 8. sz

larit-fodellom

Kartelen kívül

vaját érdeke, h

Ragyogó

P

mo

Jótállás me

Kefelés né

PE

ban főzve f

szabadban

GOTTLIE

38

YO

gyógyi

csó, mert

bolgazdasá

mint táp-

YOGHURT

Yoghurt k

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ
ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Piacz-utca 26-28. sz.

Az új városi bérház
fényesen berendezett
szuterénhelyiségekben.

Minden izlésnek megfelelő butorok!

Szolid árak!

Kedvező fizetési feltételek!

TELEFON: 968.

MILKÓK

használat

köhögés,

rekedség, katarrhus, elnyálkásodás,
görs és számarurut ellen

KAISER-féle Mell-Karamellákat

4 fenyővel.

6050 közs. Ig. bizonyítvány orvostól és magános-
tól biztosítják a sikert.

Rendkívül jó ízű és kellemes BOMBON.

Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fillér. Kapható:

Mihalovits J., Grósz Nagy Ferenc, Dr. Szelenyi Árpád,
Kubek Sándor, Muraközy László, Harsányi Lajos, Kö-
czán Dezso, Kovács L. Nándor, Szentmiklósi Tóth Béla,
Arany S. Árpád, Reichard Sándor, Sághy Ferenc, Bar-
tók László, György-erőszaknői Józsa és Jóna és Központi
drogériákban. — Újfehértón Trón Gyulánál. — Erdmály-
falván Mátrai Ákosnál. — Derecskén Benkő Sándornál.

!! Kartelen kívül !!
MEZŐ ÁRMIN

épület, deszka és cserépkereskedése Wesse-
lonyi-tér 8. szám alatt. (Berta-gőzmalom.) — Ko-
larit-fodómozg. kizárólagos egyed. árusítása. —
Kartelen kívül, tehát olcsó árak. Mindenki-
sajt érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzé be.

Ragyogó fehér a fehérnemű

— egy 1/2 órai főzés után —

persil
önmüködő
mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Cher nélkül!
Kefelés nélkül! — Dörgölés nélkül!

„PERSIL“ megkíméli a fehér-
neműt, azt kazán-
ban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a
szabadban fehériteit volna. — Gyár:

GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.

Mindenütt kapható!

Mack' féle
**KAISER-
BORAX**

Előkelő Toaletszer

Százezer családban használatban,
finomítja és szépíti a bőrt, meg védelmezi
minden időjárás ellen. Csak valódi piros kar-
tonban à 15,30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-
Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III/1.
Mindenhol kapható.

PARÁDI kénes borviz,
üdítő, egészséges ital

friss töltésben most érkezett.

KONTSEK GÉZA

fűszernagykereskedése és ásványvizek főlerakata
KOSSUTH-UTCZA 15. SZÁM.

!!!! UJÍTÁS A ROYALBAN !!!!

ROYAL REGGELI

KÁVÉ, TEA VAGY KAKAÓ

MEZZEL ÉS VAJJAL

50 FILLÉR

SONKÁVAL ÉS TOJÁSSAL

1 KORONA

ROYAL VILLÁSREGGELI

SÖRREL ÉS KENYERREL

40 FILLÉR

MEGNYILT AZ ÉTTERMI KERTHELYISÉG !!

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári időnyre

Egy szelvény	1 szelvény 7 kor.
3. 10 m. hosszú	1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény)	1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ert,
színes felöltözökhöz, turistalódnál, selyemkam-
pant, női kosztüm szöveteket stb. gyári árakon
kell, mint megbízható és szolid cég mindenütt
ismert postógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetekétségűt közvetlen Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacra rendel meg, igen jelenté-
konyek. Szabott, legolcsóbb árak. Ürül-
választék. Mintánál, figyelmes kiszolgálás, még
a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

PALMA az elasztikus
cipősarok

figyelje
meg
TARTÓSSÁGÁT

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

„ CZÉGNÉL „
DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Napernyők

Gyermekruhák

Harisnyák

Tricók

!! nagy választékban !!

Üzemnagyoobbítás folytán

nyomással:

1000 szines jóminőségű boríték	K 3-60
1000 finom fehér boríték	„ 6-—
1000 félív üzleti levélpapír	„ 7-—
1000 szines levelező-lap	„ 5-20

Egyéb nyomtatvány is elegendő, mo-
dern kivitelben, hasonló olcsó árak
mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

**MEGHODITOTTUK
A VILÁGOT!**

GEREBEN BÉLA ANDRÁSSY-UT 1.

3800 bolgár

100 évnél idősebb!

E balkán nép keménysége
és ezen magas életkor-
nak teljes erőben való el-
érése títka: a — —

„YOGHURT.“ Es egy tejből készülő, rendkívül táperejű
étel, mely a szervezetre csodálatos erősítő és
és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítési módja, amellyel roppant ol-
csó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Irjon azonnal egy levelezőlapot **BAUMANN**
tejgazdasága, Nagyszobon 5 címre és ingyen kapja meg a „A YOGHURT jelentősége
mint táp- és gyógyszer“ című füzetet. — Azonkívül kap 5 phiola „Baumann-féle
YOGHURT-ferment“-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár
Yoghurt készítéséhez, ha 1 K 60 fillért is beküld bélyegeken vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 50 fillér, azontul minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 l.

Vastag betűből szedett minden szög 10 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők.

Videkről
apróhirdetéseket legelőszertőbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szövevényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben eszatelendő.

Lejégés leveleket csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Apróhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

A Debreceni Független Ujság telefon száma: Szerkesztőség 3-39 Kiadóhivatal 3-39 és 18 Nyomda 18

Levelezés
Lejégés levélnél a hirdetés száma is kértetik.

Nagyváradról levél van. I never forget you címen.

Különtéle

Poloskairást
NÁNÁSSY ISTVÁN legsikeresebben végzi a Máv. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végez. Levélbeli megrendeléseket kérem. Fa-zekas Mihály-utca 4 és Postakert Gyár-utca 6.

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, májoltot, pattanást, vimmedit, minden bőrruhságot az országhírű ártalmatlan Matild-arcneccs, crém és szappan okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában. Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

Bor eladás!

Debreczen sz. kir. város szőlőtelepén termelt fajborait 50 liter vételnél házhoz szállítva, mérsékelt árak mellett árusítjai Értekezhetni Széchenyi-utca 3. sz. alatt, a városi szeszüzletben.

Üzlet

TELI
holmik elrakásához nafta lin, terpentin, rovarpor, dohánypor kapható a Deutsch üzletben.

SZEGEDI PAPRIKA
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Falusy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.
Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre
Konvertált jelzálogra 140 K
Hazai sorsjegyre . . . 90 .
Osztr. vörös kereszt s.j. 40 .
Olasz vörös kereszt s.j. 33 .
Erzsébet sorsjegyre . . 7 .
Jószív 10 .
Bazilika 20 .
Magy. vörös kereszt s.j. 22 .
A kölcsön apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy a letét-nyel beküldése ellenében a kölcsönt a tenit összegre fölemeljük. Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.
A Debreczeni Kézilázog Kölcsön-intézet Részv.-Társ. bankosztálya SIMONFFY-UTCZA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1878.

Balatonfüredi szanatorium és gyógyfürdő !!!

Természetes szénsavas iszapfürdők és balatonfürdők. Ivókúra. Physikal és diatetikal gyógyintézet az összes balneológiai számúra, különös tekintettel a szív- és érrendszer, vese megbetegedéseinek és női bajoknak. Csukorbetegeknek ivó-, alkálizáló- és diatetikus kúra. Idegbeteg számúra az összes modern gyógyszerközökkel felszerelve. Soványító-, hízó-kúra. Röntgen- és chemial-laboratorium. Zander-intézet. Inhalatorium. — Egész éven át nyitva. — Prospektussal és felvilágosítással szolgál a Fördőgazgatóság.

ARANYÉREM WIEN 1912.

Ideggyöngge férfiak

egészségük helyreállítását előmozdíthatják, ha

Evaton-tablettákat

használnak. — Kérje az orvosi vélemények gyűjteményét. Próba K 4.20, fél doboz K 10.—, egész doboz K 18.— utánvéttel vagy az összes előzetes beküldése ellenében. Cím: **ST. MARKUS-APOTHEKE** — FABRIK PHARM. SPEZIALPRAPARATE — WIEN, III., HAUPTSTRASSE 130. Raktárak: Török József Budapest, VI., Király-utca 12, Hunnia-gyógyszertár Budapest, VII., Erzsébet-körut 56.

SZÖVET-MARADÉKOKAT

melyek nálam felhalmozódtak, áron alul, óriási árengedménnyel adok el.
Ezen szövet-maradékok elegendő teljes ferd-öltönyökre, nadrágokra, palatökre, női kosztümökre, ajkakra stb.
Kérlek maradákat külddél férfi- és női szövetből, melyeket legyen és bérmentre küld: **KARL KASPER** postagyárna, DEBRECZEN 432.

A magy. kir. földmivélesügyi minisztérium megbízásából az állami szőlőtelep által

KIPRÓBÁLT KOCHILLIN

SZŐLŐMOLY ÉS GYÜMÖLCSFÉREGIRTÓ ANYAG bizonyult a legjobbnak az eddig ismert összes anyagok között.

A szőlő virágzása idején egyszeri használat után minden pete, hernyó, lepke és báb elpusztul. A szőlőmoly és gyümölcsféreg ellen a legelőszert és leghatékonyabb anyag. **Ára kg.-ként 4 K.** Minden kilogramm 50 liter vízben feloldandó, ekkora mennyiség 400 négyzetöglől szőlő permetezésére elegendő. **Hatása elmaradhatatlan, gyümölcsre emberre ártalmatlan.** Részletes használati utasítás minden csomagban. Számítatlan elismerő levelet tartalmazó prospektussal díjmentesen szolgálunk. Kapható:

KONTSEK GÉZÁNÁL
KOSSUTH-UTCZA 15. SZÁM.

Magyar panamakalap

Ajánljuk magyar gyártmányu panamakalapjainkat. Továbbá **használt**, de nem kitért állapotban levő **panamakalapot** fehéritünk, formázunk és díszítünk **5 koronáért.** Szébbek és fehérebbek lesznek a kalapok, mint új korában !!!
Hajdunánási Szalmakalapkészítők
Termelőszövetkezete **SOHLER GYÁR**
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Dr. Sztankay Aba gyógyszer-tára a Nádorhoz

DEBRECZEN, ATTILA-TÉR.

Ajánlja saját találmányu kintű készítményeit. DR. SZTANKAY-féle **HONTHIN-TABLETTA** Legmakacsabb hasmenést gyógyítja. Egyedüli gyógyszer, melyet élő magyar gyógyszerész állított elő s melyet a magas kormány hivatalos gyógyszerre tett. Egy doboz ára K 1.20.
Mindkét gyógyszer kapható a monarchia nagyobb gyógyszer-táraiban — s a készítőnél Debreczen, Szentanna-utca—Attila-téri **NÁDOR** gyógyszer-tárban.

Legjobb hashajtó **DR. SZTANKAY ABA**
EULAXANS-TABLETTAI
Fájdalommentes székletet idéz elő. Hascikarás sosem lép fel. Az étvágyat nem rontja. Használatu takarékos, amennyiben egy szem teljesen elegendő a széklet előidőzésére.
Egy tubus ára K 1.20.

Súlyos hajfontatjuk
van azoknak a hölgyeknek, kik a haj- és fejápolást szent kötelességüknek tartják. Letűnt pompát megsíratni, nem hoz vissza egy hajszálat sem. Teljesen saját magán mulik, hogy idejekorán gondoskodják legszebb disze, a pompás haja fentartásáról. Ajánlékozza meg bizalmával a híres

Dr. Dralle-féle nyírfa hajvizet

Használja rendszeresen s örüljön a hajnövesztésre való éltető hatásának. A haj telt és hajlékony lesz, korpázás, viszketegség, hajhullás megszűnik. Boldog lesz abban a tudatban, hogy Dr. Dralle nyírfa-vize, melyet orvosok és laikusok dicsérnek és használnak, hajdiszét megtartja.

A valódi Dr. Dralle-féle nyírfa-viz kapható minden szakbavágó üzletben. K 2.50 és K 5.—. Dralle Hamburg és Bodenbach a. E.

TELEFONSZÁM 632. TELEFONSZÁM 632.

HALMÁGYI

NŐI ÉS LEÁNYFELÖLTŐK NAGYÁRUHÁZA DEBRECZEN, PIAC-U. 32. (VOLT SZEDLÁK-HÁZ.)

Állandóan dús választék:

Selyem, Grenadin és Broche, valamint Gummi, Impregnált és Lüsztér köpenyekben.

Eponge costum legujabb 35.— kor.-tól. Crepp bluz njdonság reklámár 3.50 K.-tól.
Eponge és vászonalj 6.90 kor.-tól. Crepp és Cretton pongyola 10.— K.-tól.

Selyem costumök, alkalmi és utcai ruhák, felöltökben. Eredeti párisi és berlini modellek.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.